

L'experiència socioeducativa del Molí de Baix (Sant Lluís)

Ita Riera

RESUM

Aquest treball té l'interès de posar en valor (o reivindicar) la tasca educativa no formal que realitzam dia a dia, des del nostre servei del Molí de Baix, adreçat a joves i infants. Presentam la nostra organització que es desenvolupa a través d'una acció pedagògica, amb la missió d'acompanyar-los durant la seva etapa vital de creixement, fomentant experiències des d'un pla vivencial, pretenent afavorir des d'una perspectiva inclusiva la seva autonomia i millorar les seves estratègies socials dins una societat plural.

RESUMEN

Este artículo tiene el interés de poner en valor el trabajo educativo no formal que realizamos día a día, desde nuestro servicio del Molí de Baix, dirigido a jóvenes y niños/as. Presentamos nuestra organización que se desarrolla a través de una acción pedagógica, con la misión de acompañarlos durante su etapa vital de crecimiento, fomentando experiencias desde un plan vivencial, pretendiendo a favorecer desde una perspectiva inclusiva su autonomía y mejorar sus estrategias sociales dentro una sociedad plural.

INTRODUCCIÓ

El Molí de Baix, **com a espai físic**, és un antic molí de vent (construït l'any 1780) que hi ha al cap de cantó entre els carrers Lannion i Pere Tudurí del nucli urbà del poble de Sant Lluís i que l'Ajuntament va adquirir l'any 1990. Havent-lo reformat, el va obrir com a Casal de Joves l'any 1997.

Avui, com a entitat, representa un **Servei d'Educació no Formal** de l'Ajuntament de Sant Lluís, que pretén promoure polítiques de joventut encaminades a **acompanyar els infants i joves durant la seva etapa vital de creixement**, amb la voluntat de ser capaços, nosaltres com a educadors, d'adaptar-nos a les transformacions socials i de donar resposta a les necessitats i demandes de la nostra comunitat.

Amb la voluntat, doncs, de treballar amb una metodologia multidisciplinària i democràtica, amb una línia participativa i cooperativa per afavorir la **intervenció socioeducativa**, l'equip disposa d'una part important de la seva jornada fent treball intern: tasques de planificació, seguiment i avaluació, com també realitzant una tasca transversal amb altres departaments, entre altres aspectes.

Des d'una **acció pedagògica**, promovem serveis, programes i activitats amb la perspectiva d'assolir uns objectius generals i altres d'específics. Per exemple, pretenem contribuir al desenvolupament **d'hàbits socials** com a éssers lliures, autònoms i crítics. Al mateix temps, afavorint una participació activa i dinàmica des d'una **perspectiva inclusiva d'igualtat quant a la diversitat**, facilitant espais de trobada i de relació, **potenciant els valors positius de la tolerància, la coeducació i la cooperació**. I tot, amb el gran **repte d'anar aportant aspectes positius**, de menor a major transcendència, a través d'un **pla vivencial**.

EDUCACIÓ NO FORMAL

Si fem una recerca de la definició de l'educació no formal, es poden trobar reflexions, opinions diverses i que al mateix temps s'uneixen amb criteris.

Ara bé, la majoria el que reconeixen és que **la seva acció encara no està del tot institucionalitzada**, però sí organitzada d'alguna forma, de manera que representen l'oferta d'activitats educatives de caràcter opcional, complementari, flexible i variat. Representen unes organitzacions que tenen en compte un procés de vida.

Es tracta d'una educació que es defineix com un aprenentatge que no s'ofereix des d'un centre reglat o de formació que al final d'un cicle expedeix una certificació, sinó que presenta un caràcter estructurat en objectius didàctics, de duració determinada i suport concret. Aquest aprenentatge no formal és intencional des de la perspectiva de l'infant i del jove.

La UNESCO promou la integració de l'educació no formal amb la formal. Pensant que l'educació no formal té un potencial enorme en els sistemes d'aprenentatge o sistemes educatius del futur per desenvolupar un aprenentatge centrat en el «discent» i fet a la mida d'aquest. (D. Shigeru Aoyagi, cap de la secció d'Alfabetització i Educació no formal de la UNESCO.)

EQUIP

L'equip del Molí de Baix el formen sis persones, dues de les quals s'ocupen del servei d'Infància i Família (director/a i dinamitzador/a) i tres s'ocupen del servei de Joventut (director/a, dinamitzador/a social i informador/a juvenil i tènic/a de programes europeus). I una persona que s'ocupa de les funcions de coordinació.

És de summa importància que els membres creguin en el **projecte socioeducatiu** del servei del Molí de Baix, explotin les pròpies capacitats, habilitats i competències, com també que s'impliquin a treballar els objectius específics de cada activitat, programa o servei; que **apliquin la metodologia socioassistencial**, amb la conscienciació del que realment representen a l'hora de treballar amb infants i joves. Conscients que, d'aquesta situació, se'n pot derivar un acompanyament enriquidor per al creixement dels usuaris i usuàries o, en canvi, pot malmetre's tota aquesta oportunitat.

Hem de reconèixer que, per a la majoria del personal que hi treballa, la seva tasca al Molí representa **un pas transitori** i, a més, **projectat a uns objectius professionals cap a l'educació formal, a serveis socials o a altres reptes personals**. Situació que, d'una banda, provoca una evident dificultat per a la continuïtat de projectes, però que, d'altra banda, també és cert que aporta a través de la diversitat de personalitats i de formació una projecció més oberta i professional com a servei.

PLANIFICACIÓ

Com a **dinàmica essencial**, es realitza tota una **planificació anual amb els i les membres de l'equip**, avaluant les memòries internes i els tests de valoració dels usuaris/es i famílies del curs anterior, les bones i males pràctiques, les demandes de la nostra comunitat, entre altres aspectes. En aquestes primeres reunions es posa de manifest la **missió del projecte socioeducatiu del Molí de Baix, la finalitat educativa no formal, la línia metodològica i els principis pedagògics que les accions seguiran**. També es posa de manifest el model d'actitud del monitor/a-educador/a, el protocol d'actuació, el reglament intern... **intentant adequar la planificació a la realitat actual en tota la seva dimensió**: demandes i necessitats, destinataris, recursos econòmics, recursos humans, entitats col·laboradores, entitats cooperatives, entre altres.

I a l'hora de planificar (marcant prioritats i continguts) les noves edicions de programes concrets es plantegen diverses qüestions, però **el que predomina són els objectius** que es volen treballar, tant a curt com a llarg termini. Sigui per fomentar actituds respecte de diferents temes o situacions: la sensibilització, la conscienciació, la prevenció, la solidaritat, la cooperació. I tot per mirar de **contribuir una mica en la seva actitud i capacitat de conviure** (amb la família, amb els amics, amb els companys, amb els veïns...) **de manera positiva**.

Una línia de filosofia que sempre aplicam —i que moltes de vegades no s'acaba d'entendre— és que s'atorguen **funcions concretes d'acord amb els potencials dels i les membres de l'equip** i no tant en relació amb el càrrec per al qual han estat contractats a través de l'Ajuntament (a fi de complir amb la normativa vigent d'activitats educatives infantils i juvenils). De totes maneres, consideram que la nostra opció representa una bona pràctica.

Així doncs, es dissenya **un pla de gestió** amb els calendaris de: reunions d'equip per serveis, reunions de coordinació, reunions amb altres departaments; espais de feina, horaris... Presentant fulls interns de detecció, de seguiment, de derivació, com també, fulls de memòries diàries i documentació diversa interna.

Per tal de facilitar-nos la nostra tasca, tenim dividit el servei cap a dos col·lectius de destinataris:

- Infància i Família - Joventut

Així mateix, distribuïm la tasca entre dues estacions:

- Servei d'hivern: d'octubre a maig - Servei d'estiu: juny, juliol i agost

A més, agrupam els serveis, programes i activitats en set accions:

- Familiar - Social - Lúdica - Informativa - Europea - Formativa - Emancipativa

Aquest disseny ens ajuda a treballar millor els objectius com també a avaluar els seus resultats, a fi sempre de millorar el servei, de la qual cosa resulta una evolució fructífera.

SERVEIS

Servei de Joventut

Des de l'any 1997 el Servei de Joventut de l'Ajuntament es desenvolupa en el Molí de Baix; de llavors ençà, hi han treballat moltes persones en diferents períodes, posant el seu gra d'arena dins aquest camp del lleure, és a dir, de l'educació no formal. Hi ha hagut cinc sistemes de direcció, amb filosofies i metodologies diferents. La cinquena fórmula es desenvolupa des de l'any 2005 amb una gran projecció, que s'ha vist reflectida en l'augment de membres de l'equip, en el pressupost que s'hi destina, en l'oferta de serveis i, com no pot ser d'altra manera, en un augment d'usuaris i usuàries. I en aquest sentit, també **s'ha traduït en una presència important, en el dia a dia, de les famílies** (infants, adolescents, joves, pares i mares, avis i àvies), que, sense cap dubte, reforcen l'aposta contínua en l'educació no formal per part de les diferents corporacions que han anat conformant l'Ajuntament de Sant Lluís durant tots aquest anys.

Servei d'Hivern

Essent conscients que els interessos i les necessitats són molt diferents entre, per exemple, un jove de 15 i les d'un jove de 25 anys, intentam treballar amb vista a diferents etapes de creixement:

- Preadolescència - Adolèscència - Joventut

Amb serveis i programes adaptats a les tres franges esmentades.

*Etapa de la preadolescència

Cap a aquest col·lectiu, la nostra tasca és educativa i preventiva. I majoritàriament es desenvolupa a través del servei del Casal i serveis en temporada vacacional, com també elaborant programes d'orientació amb un caire preventiu. I tot enfocat a afavorir la seva autonomia i a millorar les seves estratègies socials.

Els valors s'eduquen lligats a la mateixa experiència i exemplaritat, conscients que l'educació en el lleure representa un marc especialment idoni per poder crear i viure experiències intenses i inoblidables.

Casal Juvenil

Per al col·lectiu d'alumnes de 5è i 6è de primària i 1r d'ESO oferim el servei del CASAL JUVENIL. El servei està obert els divendres i dissabtes de les 18.00 a les 20.00 hores.

Cada hivern planificam monogràfics amb una durada trimestral i amb l'organització d'una sèrie d'activitats que es faran tant en el mateix Casal com a través de sortides, visites... Monogràfics amb temàtiques diverses, que fins i tot generen la presentació de treballs de creació, ambientacions per al municipi, actes de sensibilització i solidarització...

- Treballant la sensibilització i solidarització a través d'un projecte de reciclatge de cartó

És el cas de, per exemple, a través del monogràfic CartróMundi: els i les participants van crear un teatre de titelles, com també l'escenografia i els titelles i tot! Dia 22 de març van representar a la Biblioteca de Sant Lluís l'obra de titelles «**Quant falta?**», que narrava el recorregut d'un pare i el seu fill **des de la sortida del seu país a un camp de refugiats...**

Programa Molí Plus

Així mateix, els oferim el programa social MOLÍ PLUS, que aglutina diversos tallers, xerrades en matèria de sexualitat, drogodependència, addiccions, igualtat de gènere, inclusió, assetjament... Té lloc els dimarts en el mateix Casal i és conduït per experts i professionals, que l'imparteixen amb dinàmiques adaptades i alternatives fomentant una interacció.

- Escultura per la igualtat de gènere

Aquest any es col·locarà a la rotonda de l'entrada del poble una escultura per la igualtat, creada gràcies a la participació dels i les joves en aquest programa Molí Plus de l'any passat, que tractava la temàtica de la igualtat de gènere, treballant la sensibilització i planificant un taller de reflexió grupal, com també un projecte artístic dinamitzat per l'escultor en forja Marc Rosanas i la monitora social del Molí de Baix llicenciada en Belles Arts Maria Sanllehy, en què els i les participants van crear una maqueta d'una escultura a favor de la igualtat.

L'escultura simbolitza el camí, les dificultats, la lluita i els entrebancs que tant homes com dones han viscut i viuen per arribar a l'equilibri de la balança per la igualtat de gènere d'ençà que naixem.

Serveis vacances escolars

Aquest col·lectiu per les vacances de Nadal pot participar al programa Xmas Jove, que durant cada matí desplega una gran diversitat d'activitats en el terme municipal. Per les vacances de Reis pot participar en el programa Borin@'t amb sortides culturals i esportives per la nostra illa, aprofitant els recursos que ens ofereixen entitats privades i públiques durant l'hivern. Per les vacances de Setmana Santa, tant s'organitzen colònies com sortides fora de l'illa a través d'intercanvis. I per la darrera setmana de juny, els espera un gran campament.

***Etapa de l'adolescència**

Cap a aquest col·lectiu, la nostra tasca també és educativa i preventiva, però treballant aspectes més específics encaminats a la seva futura emancipació. Tota la tasca educativa i preventiva va dirigida a formar joves compromesos en els valors socials i ètics, capaços de conèixer de manera positiva amb la realitat multicultural actual, entre altres aspectes.

Casal Jove

El servei del Casal representa un recurs preventiu, que pretén ser una eina vàlida per a l'estimulació, promoció i participació en activitats saludables a la reconquesta de l'espai d'oci com a context d'intervenció educativa i a la vegada integradora amb un tractament en la diversitat. El Casal es converteix també en un espai de debat, de lliure expressió, fomentant l'adopció d'actituds bàsiques per a la convivència.

Al Casal Jove hi assisteixen usuaris i usuàries de 14 a 17 anys. I la franja horària per a ells i elles és des de les 20.00 h fins a les 23.00 h durant els divendres i dissabtes.

Programa Molí Cool

Aquest programa social pretén fomentar una mena de tallers d'orientació, de prevenció i d'emancipació, treballant la conscienciació, la sensibilització i aportant pautes. Ara bé, sempre intentam fer una recerca de formats alternatius amb una mirada fora de la nostra illa, i tot a fi de despertar l'interès dels joves, com també a fi de ser receptors de noves pràctiques d'intervenció i actuació. També optam per dur-lo a terme fora del Casal i, en aquest cas, la majoria de vegades a la Sala Albert Camus.

Programa English Conversation

Durant l'hivern els joves disposen d'un servei d'aprenentatge no formal a través d'una immersió lingüística en anglès, amb una sessió de dues hores a la setmana, els interessats s'endinsen en diferents situacions que els fan generar una conversa en anglès.

- Intercanvi juvenil europeu

El curs passat, 15 joves de 13 a 16 anys van treballar aquest mode d'immersió amb l'elaboració d'un projecte d'intercanvi juvenil europeu.

El projecte anomenat EUROPEAN ADVENTURE - Menorca First Stop i presentat pel Molí de Baix va ser aprovat per l'Agència Nacional de l'Institut Nacional de Joventut; desenvolupat de dia 31 d'agost a dia 6 de setembre de 2017 amb joves d'Àustria i de Bulgària. I va permetre que el grup format per 26 joves i 4 *leaders* s'endinsessin en la «Menorca talaiòtica», en la «Menorca, reserva de biosfera», com també que gaudissin de rutes de senderisme pel Camí de Cavalls a platges verges, d'una activitat intergeneracional amb pescadors de cala Alcalfar o se socialitzessin amb el veïnat de Sant Lluís i de Ciutadella amb activitats de visibilitat del programa Erasmus+. Com a anècdota que quedarà en el record de tots i de totes, va ser el comiat a l'aeroport de Menorca on els i les joves austríacs i búlgars cantaven «Un senyor damunt un ruc» i els lluisers i lluiseres ballaven una dansa búlgara. Tota una experiència plus: lingüística, social i cultural!

Young World

Amb l'interès de fomentar una interacció entre joves d'origen divers, cada hivern s'organitza la nit multicultural YOUNG WORLD, que consisteix a dissenyar en el centre del poble un gran escenari

en què s'afavoreix un apropament a la diversitat cultural i social de residents a la nostra illa. Amb una mostra de gastronomia típica de diversos països, tallers, mostres diverses, murals, exposicions, exhibicions i amb músiques del món en versió electrònica. També hi ha en actiu el nostre Punt Mòbil d'Informació Juvenil, per afavorir la mobilitat juvenil, informant-los del gran ventall d'oportunitats a què poden accedir per viure noves experiències en diferents destinacions, sigui a través de formació, voluntariat, intercanvis, camps de treball, oci i altres.

Programa «Ser pares i mares d'un jove»

Aquest programa anual està dirigit principalment als pares i mares d'adolescents i joves i el seu objectiu principal és proporcionar-los assessorament i orientació respecte de diferents temàtiques relacionades amb l'educació dels seus fills i filles. Es compta amb la col·laboració de professionals i especialistes que ofereixen pautes i indicacions, promovent un espai de diàleg i intercanvi entre famílies per conèixer els problemes comuns amb què es poden trobar en aquesta etapa vital i trobar-hi solucions, oferint pautes per millorar el diàleg per poder influir positivament sobre la seva manera de pensar i actuar.

Servei Punt d'Informació Juvenil (PIJ)

El servei del Punt d'Informació Juvenil representa un recurs integrat dins la xarxa d'Injove de Menorca per a la població juvenil del nostre municipi, amb la missió de cercar, elaborar i compartir el coneixement sobre els temes d'interès per als joves, sobre tots els àmbits de la seva vida: ensenyament, formació, oci, participació, voluntariat, associacionisme, salut, habitatge, treball, turisme juvenil...

I com a objectius específics, des del PIJ ens esforçam per:

- Fer arribar informació als joves sobre la igualtat d'oportunitats a través de la informació i la dinamització.
- Fomentar l'adquisició d'hàbits consultius i participatius entre els joves i durant tot el procés de desenvolupament personal.
- Prevenir conductes i hàbits de risc a través de la informació.

Per tant, la nostra tasca es realitza a través de la recerca d'informació, el tractament de la informació i la difusió d'informació.

Des del 2007 realitzam un servei de Punt Mòbil als IES a través de dos formats:

- Amb un Punt d'Atenció a l'hora del pati
- Amb un Punt d'Informació dins l'aula

Davant de les transformacions que generen les noves tecnologies, el servei del Punt d'Informació està obligat a regenerar-se, dissenyant nous formats i treballant des de nous recursos. I aquest és

un dels reptes del nostre servei, ja que no disposam de l'equipament necessari, com tampoc d'una actualitzada instal·lació per poder treballar des de l'administració electrònica.

L'any passat vam proposar a Injove i als serveis d'informació juvenils dels diferents municipis l'organització d'un fòrum de debat. I la idea de la proposta estava motivada per la realitat actual i amb l'objectiu de representar un escenari en què els informadors poguessin compartir el debat sobre les diverses dificultats, com també la proposta d'eines i de recursos aplicables, de manera que, conjuntament, es dissenyin formats innovadors de cooperació i créixer com a serveis adreçats al jovent.

Ara bé, des del Punt es promouen també programes, com el que seguidament presentam.

«48 hores fora de casa»

Aquest programa pretén facilitar l'intercanvi entre joves del nostre municipi i joves de l'illa de Mallorca des dels seus PIJ i durant un cap de setmana, per tal de fomentar un apropament al moviment juvenil que es viu en el municipi d'acollida. A més, serveix de valuós intercanvi de bones pràctiques entre els/les informadors/es. Les famílies d'acollida es fan càrrec de la manutenció, allotjament i acompanyament a l'arribada i a la sortida. Els/les joves participen en la preparació de les activitats i de l'intercanvi en general. Tota una experiència positiva que ajuda el jovent a conèixer la realitat d'altres joves i establir lligams entre aquests dos municipis.

Enguany aquest programa es realitza a través del Servei de Joventut del municipi d'Algaida, a Mallorca. El cap de setmana del 25 al 27 de maig, els joves lluisers i lluiseres van ser acollits en aquest municipi mallorquí, amb un programa d'activitats molt treballat amb la voluntat que l'experiència fos inoblidable... i ben ver que ho van aconseguir. Ara ens toca a nosaltres a preparar l'acollida per al cap de setmana del 28 al 30 de setembre. El grup de joves de Sant Lluís són conscients que el llistó està posat molt alt, tant pel que fa a l'organització com al tracte rebut.

***Etapa de la joventut**

Cap a aquest col·lectiu, tots els nostres esforços van encaminats a tractar diferents aspectes que tinguin un impacte en la seva vida de jove. És el cas de l'emancipació (salut, educació, formació, ocupació i habitatge). I per a aquests reptes, les iniciatives o les demandes s'han de treballar des de diferents àrees municipals que exerceixen les corresponents competències i que, en la majoria de casos, la seva tasca va adreçada a altres prioritats.

En l'àmbit d'oci, intentam obrir el nostre espai d'actuació:

- Programant activitats puntuals a diferents llocs.
- Actuant al carrer i en espais de trobada d'aquest col·lectiu.
- Elaborant programes específics.

De tota manera, hem de reconèixer que la nostra presència en la seva vida de joventut és escassa.

Tant pel canvi de residència, ja que la majoria d'ells surten fora per formacions superiors o per posar en pràctica projeccions personals; com també perquè tan sols demanen el nostre servei per qüestions molt puntuals.

Programa «Experience»

La finalitat d'aquest programa pretén representar un servei d'habitatge de caràcter assistencial i educatiu, ja que l'experiència de convivència està assistida per la figura de l'informador juvenil i tutor dels voluntaris europeus, n'Àngel Orfila. Aquesta figura designa els espais comuns, els destinats a l'ús particular, el manual de convivència i, a més, és la persona encarregada de mediar en el procés de convivència.

A través d'aquest programa es treballa l'autonomia i la independència personal dels joves. Es fomenta un intercanvi entre joves de diferents cultures i idiomes, ja que la convivència, amb un període de permanència de 6 a 12 mesos, té lloc en l'habitatge on estan allotjats els voluntaris/es europeus que cada any acollim.

Hi poden participar joves de 18 a 25 anys, i la tria es fa a través de la valoració de les cartes de motivació que els interessats/ades presenten.

20 anys de servei

Jornades: Peuades Joves - 26 i 27 de febrer de 2018

El Molí de Baix l'any passat va commemorar els 20 anys del Servei de Joventut. L'equip tècnic va planificar aquestes jornades: durant els dies 26 i 27 de febrer d'enguany es van desenvolupar a la sala Albert Camus del nostre poble de Sant Lluís. I tot amb l'objectiu de celebrar aquesta cita rellevant, intentant arribar a la diversitat d'edats que abraça la franja de joventut, fent-los interactuar entre ells, uns havent ja fet passes i altres observant el camí que han d'aprendre, motiu per anomenar les jornades «Peuades joves». Durant el període de planificació es va considerar que també s'havia de comptar amb tècnics i professionals, a fi de potenciar al màxim el ventall de recursos existents i oferir-los a través de sessions amb formats alternatius, dinàmics i interactius, treballant tant els continguts com l'ambientació.

- Onades d'emprenedoria i esquitxos orientatius

A la sessió matinal de dia 26, els 110 joves assistents es van trobar amb quatre taules informatives dinamitzades per tècnics d'orientació laboral, de programes de formació ocupacional i estratègies per a la inserció laboral, de programes integrals d'inserció laboral, de tutorització a càrrec d'emprenedors i d'assessorament i suport de projectes i suport i cooperació empresarial i tecnològic. Hi havia també quatre taules informatives de joves emprenedors en diferents camps d'acció, que informaven del procés de la seva iniciativa empresarial: iniciativa, gestió, resolució i posada en marxa.

- Batec de finestres obertes

A la sessió de tarda del dia 26 de febrer, a través d'una taula rodona interactiva, es va tractar la situació actual del jovent per a una inserció laboral a Menorca. Amb l'assistència de 62 joves i una posada en escena informal, es provocava una taula molt viva, analitzant les diferents situacions en què es troba el jovent el dia d'avui, com ho viuen, quines perspectives de futur tenen, quins recursos coneixen... I com que, a més, a la taula s'anaven intercalant opinions oposades, el resultat del seu desenvolupament va ser molt enriquidor.

- Onades d'experiències

A la sessió matinal de dia 27 de febrer, a través de taules informatives i racons de tertúlia, els 53 joves assistents van rebre informació d'experiències que tenen al seu abast a través de diferents programes, projectes, entitats i plataformes. I a la sortida de la sessió, van poder visitar una exposició informal de reportatges de «Menorquins al món» del *Diari Menorca*, per acabar d'estimular l'esperit d'aventura que tots i totes portam a dintre.

- Cloenda: Explosió d'art i talent!

I com a cloenda estava previst, per al capvespre del dimarts 27 de febrer, oferir l'espai de la sala Albert Camus i el carrer, perquè els joves l'ocupessin amb mostres del seu talent i art, amb una gran diversitat d'inquietuds de joves que ja han fet les seves primeres peuades o que s'estan formant per poder-ne començar a marcar-ne alguna. Però la situació climatològica, amb una baixa temperatura de 2 graus i pluja, no ho va fer possible.

- Valoració

No obstant açò, l'equip de Joventut de l'Ajuntament de Sant Lluís, per l'afany posat a fomentar entre els joves un apoderament en la nostra societat, com també per l'interès d'haver despertat una certa motivació i estimulació per a prendre un camí o un altre en els joves que estan començant amb les seves peuades a dirigir una mirada cap a un futur professional, podem manifestar que ens vam sentir molt satisfets dels resultats. A més d'haver fomentat un apropament a tècnics i professionals que els poden acompanyar amb les seves «Peuades joves».

L'Ajuntament de Sant Lluís va finançar al cent per cent les jornades, que van tenir una participació de 246 joves; es va posar al seu abast un servei gratuït de transport, entre altres mesures.

Acció formativa

I també, a través de la nostra **acció formativa**, oferim cursos intensius de formació complementària, principalment dirigida a agents socials que treballen amb infants i joves, contractant els serveis formatius de centres de Mallorca o Catalunya. En aquest cas, representa també una aposta per als joves, facilitant la millora de currículum i una inserció laboral i professional.

L'objectiu general és dotar d'elements de comprensió de la qüestió pedagògica que sosté un projecte d'intervenció socioeducativa per atendre els processos de treball davant de les transformacions de conductes socials.

Punt d'Atenció per a programes europeus

També hem de destacar el nostre servei d'atenció amb relació a programes europeus, i concretament del programa Erasmus+, en què estam acreditats com a organització d'acollida, de coordinació i d'enviament, a través de la KI programa SVE (Servei de Voluntariat Europeu), destinat a qualsevol jove d'edat compresa entre 17 i 30 anys. Aquest programa facilita la mobilitat del jovent per Europa, contribuint així a una tasca diària en organitzacions que s'encarreguen, entre altres temes, de la participació cívica, l'assistència social, la inclusió dels més desfavorits, el medi ambient, les polítiques de joventut, la cooperació al desenvolupament... Els voluntaris i voluntàries despleguen aquesta activitat en un país diferent del de la seva residència. Es tracta d'una activitat no remunerada i sense ànim de lucre; es pot realitzar a temps complet durant un període determinat (de 2 a 12 mesos) i en benefici de la comunitat que l'acull.

L'any passat vam commemorar els nostres cinc anys com a servei d'aquest programa, apostant per una campanya de visibilitat a escala insular, amb la col·locació de tanques publicitàries al llarg de la carretera general d'un cap a l'altre de l'illa. I tot amb la voluntat de fer arribar al jovent menorquí l'oportunitat que els brinda aquest programa europeu.

El nostre Ajuntament té llogat un habitatge on conviuen una mitjana de 3 voluntaris/es cada any i durant tot l'any. I tenim el plaer d'haver acollit ja 17 voluntaris/es de diferents orígens. Sens dubte, la iniciativa genera un impacte local de dimensió europea.

Tenint, doncs, la ferma convicció que aquest programa contribueix al creixement, l'ocupació, la justícia social i la inclusió, i als objectius dins el marc estratègic per la cooperació europea en l'àmbit de l'educació i la formació; perspectiva de vida. El nostre servei, periòdicament intentam ser presents en jornades de formació, seminaris... a fi de millorar el servei d'aquesta acció europea.

Concurs d'idees Tot Jove

Per a aquest col·lectiu organitzam un concurs que pretén ser un mitjà perquè joves puguin presentar idees amb relació a algun esdeveniment destinat al jovent, valorant la innovació, l'originalitat de la idea, com també la viabilitat econòmica i logística. Es convoca bianualment i, a més d'un premi en efectiu, el departament de Joventut de l'Ajuntament es compromet a executar la proposta dins un termini de 12 mesos.

Jornades Espavila!

La jove Ariadna Pons Haro, de 21 anys, ha vist plasmat satisfactòriament el seu projecte com a guanyadora del concurs d'idees Tot Jove 2017 amb la seva original idea. Les Jornades s'han

desenvolupat a Punta Prima durant el cap de setmana 27, 28 i 29 d'abril d'aquest any i a fe que no han deixat indiferent ningú.

Es tractava d'unes jornades en què diferents joves s'han trobat fora del seu espai de confort, com és la família, convivint en apartaments de la urbanització. L'execució d'aquesta experiència estava dinamitzada per un equip de professionals i orientada cap a aspectes de convivència, organització, administració econòmica, primers auxilis, activitat física, recursos sobre webs/aplicacions i alimentació. És a dir, els i les joves han rebut nocions bàsiques a través d'una sèrie d'eines necessàries per a viure fora de casa en un futur, sigui per estudis, per treballar, per viure en parella o per altres motius.

Un cap de setmana d'aprenentatge pràctic, en què els i les participants s'han enriquit d'una acció vivencial significativa, fent-se càrrec de temes quotidians: neteja diària de l'habitatge, administrar doblers, anar a comprar, cuinar... I participant activament en les diferents propostes de formació, com per exemple en resolució de conflictes, primers auxilis, estalvi d'energia elèctrica; rebre pautes per atendre avaries, fer dieta saludable amb oportunes lliçons de cuina i activitat física en 1m²... I tot per a facilitar el trànsit cap a l'etapa d'emancipació del jovent a través d'aquesta innovadora i original experiència que tots, ells i elles, no van dubtar a voler viure.

Servei D'estiu

Durant l'estiu oferim diferents serveis adreçats a diferents etapes de creixement, que entre altres aspectes pretenen afavorir la conciliació familiar, com també afavorir l'estat actiu dels i les joves amb un ventall d'opcions: entreteniment, voluntariat, aprenentatge...

***Per a preadolescents**

COLÒNIES D'ESTIU: Camp & cales - 25, 26, 27 i 28 de juny a Son Putxet

Les colònies tenen per objectiu fomentar la convivència juvenil amb un seguit d'activitats lúdiques, cosa que permetrà l'apropament dels i les participants a dos entorns de la nostra illa, com ara és Camp i cales, i facilitar així la descoberta d'aquests recursos: espais de pinar, camins (el Camí de cavalls), cales verges, roques, flora i fauna. I tot orientat, a través d'una acció pedagògica, educant en la presa de consciència sobre la responsabilitat de preservar el medi natural i ambiental de l'illa de Menorca, fomentant també l'esperit del senderisme descobrint l'entorn, observant i identificant la diversitat d'ambients, gaudint de la naturalesa. Així com fomentar l'adopció d'actituds bàsiques per a la convivència.

***Per a preadolescents i adolescents**

PROGRAMA ESTIU JUVENIL I JOVE - del 2 de juliol al 10 d'agost al Pinaret de s'Algar

En aquesta quinzena edició, s'ha optat per desdoblar el servei en dos grups, juvenil i jove, amb l'objectiu de millorar l'acció educativa que es realitza a través del programa d'activitats que

es planifica, com també per respectar i atendre les diferents etapes de creixement dels i les adolescents. El projecte educatiu d'aquest servei segueix les directrius de la gestió d'una acció educativa des d'una organització pedagògica, però sempre sota els principis del lleure, que, com a fonaments bàsics, són els que fan prevaler l'aspecte relacional, les actituds i els valors per sobre dels coneixements.

El lleure és un temps per desenvolupar-se i per divertir-se. I quina millor cosa que aplicar-ho durant un servei d'estiu, quan els joves gaudeixen d'unes merescudes vacances.

Aquest programa pretén educar en l'ús del temps de lleure per saber aprofitar els recursos que l'illa de Menorca ens ofereix durant l'estiu, i per aquest motiu es fa tot a l'aire lliure, establint una convivència en un espai relacional, vivencial, on el més important és la dinàmica de grup i, per tant, treballant el vincle socioafectiu.

*Per a joves

El programa COMPTA AMB JO!

Per cinquena edició oferim l'oportunitat a joves de 14 a 17 anys de participar en aquest programa, pensat i dissenyat per a tots i totes elles.

L'objectiu general pretén afavorir l'estat actiu dels i les joves durant l'estació d'estiu, fomentant un aprenentatge pràctic d'un ofici i a través d'una acció voluntària. I amb una doble funció, com ara afavorir una orientació laboral i professional.

L'aprenentatge es du a terme en un període d'un mes i amb una jornada de 15 hores setmanals. Els i les joves elegeixen l'acció i el servei que volen fer, en què reben nocions bàsiques d'un ofici, representant una petita introducció en el món laboral. Es compta amb col·laboradors (departaments, centres, entitats, empreses, comerços de caràcter local), els quals han de disposar de la figura de mentor/a que acompanya durant tot el servei els i les joves.

A més, el programa promou també un servei assistencial, en què un membre de l'equip tècnic del Molí de Baix fa setmanalment un seguiment dels joves i dona suport als serveis; els joves, a més, poden sol·licitar una tutoria per a qualsevol qüestió personal.

En finalitzar el servei, es lliura un certificat de participació i l'informe de valoració quant: a la seva actitud, a l'evolució de l'aprenentatge i el grau d'aprofitament de l'experiència.

Aquest programa desperta molt d'interès, i malauradament no podem atendre totes les demandes. Enguany disposam de 50 places i s'hi han inscrit uns 80 joves.

I entre diferents aspectes positius que d'estiu a estiu es viuen, n'hi ha dos que volem remarcar:

- El trencament de l'estereotip de jove passiu i no compromès que tenien moltes persones del

poble; a través d'aquest programa, ens han manifestat el seu canvi de percepció del jovent, en veure com responen els joves quan se'ls faciliten els mitjans necessaris.

- I les opinions i valoracions que exposen els i les joves participants a través del test de valoració, amb llargues contestacions i apreciacions, agraint l'oportunitat de viure aquesta experiència, felicitant-nos per haver-los ofert un programa que els tracta com a persones que de mica en mica es fan més grans, manifestant la descoberta d'habilitats i capacitats personals, comunicant una nova motivació per formar-se en un futur cap a un camp o un altre, etc.

SERVEI D'INFÀNCIA I FAMÍLIA

Ludoteca d'hivern

L'any 2005 i després de detectar la necessitat de determinades famílies, tant per motius de **conciliació familiar** com a causa d'una reiterada **demanda d'activitats extraescolars alternatives i assequibles**, el departament de Joventut va crear un nou Servei d'Infància i Família a través d'un servei de ludoteca durant tota l'estació d'hivern (d'octubre a maig).

Aquest servei de ludoteca es va planificar amb la idea de **fomentar hàbits i pautes de comportament entorn de diversos eixos, afavorint el desenvolupament integral de l'infant, tant en l'àmbit cognitiu, psicomotor i afectiu-social, intentant proporcionar un espai de relació on aprendre jugant, afavorint el desenvolupament de la seva imaginació i creativitat junt amb el seu grup d'iguals.**

Els primers anys, es treballaven projectes amb diversos centres d'interès, però que tots tenien un objectiu específic en comú, com era la reutilització de materials per als tallers que es fessin, **educant en el reciclatge i en la sensibilització pel medi ambient.**

Ludoteca amb immersió lingüística en anglès

I com que aquesta és **la nostra línia de servei, la d'atendre demandes**, l'any 2012 el centre d'interès d'aquest servei de ludoteca va ser reconduït i avui és ja cosa consolidada: **pretenem oferir noves dinàmiques d'aprenentatge alternatiu i lúdic; és a dir, no formal. Amb la voluntat de fomentar pautes per millorar les possibilitats expressives i comunicatives, a fi que els i les usuàries puguin respondre amb una actitud positiva (de confiança) cap a l'aprenentatge en altres llengües, oferim en aquest cas la immersió en la llengua anglesa.**

Oferim 6 programes adaptats a 6 franges d'edat, amb la possibilitat de poder participar en dues sessions d'hora i mitja a la setmana (capvespres de dilluns a dijous), com també, en «activitats plus», com ara colònies en anglès o sessions en anglès dins un autocar o també aprofitant recursos que poden incrementar aquest bagatge lingüístic.

Més o manco, cada curs hi ha una mitjana de 150 usuaris i usuàries d'edats entre els 3 i els 12

anys, que mantenen un caliu d'il·lusió per trobar-se amb altres infants en aquest antic edifici d'un molí de vent, per viure una sèrie d'emocions a través de les dinàmiques (*roll-playing*), rutines i activitats (tallers, jocs, cançons, projeccions, intercanvis...) en què són participants.

Ludoteca vacances escolars

Ara bé, una cosa que ja fa anys i anys, molts, que duim a terme és el servei de ludoteca durant les vacances escolars (Nadal i Setmana Santa). Amb aquesta activitat es pretén **afavorir la conciliació familiar alhora que es fa treballant amb una nova filosofia, com és ara fomentar el joc educatiu a través d'un centre d'interès, recreant el recinte del pavelló esportiu amb la posada en escena de dos circuits adaptats a dues franges d'edat:**

- circuit infantil (per a infants de P3, P4 i P5 d'educació infantil)
- circuit primària (per a al·lots i al·lotes de 1r, 2n, 3r i 4t de primària)

Els protagonistes són els infants. Tot gira entorn d'ells i elles i, per tant, l'equip de monitors i monitores els motiven en l'exploració d'emocions a través de l'eix conductor (que normalment es canvia per a cada edició) que enllaça les diferents estacions d'activitats. Com per exemple: *Es Pati; Bufa bufa llevant; Viatjant pel Mediterrani...* I la **principal missió és afavorir l'autonomia i la socialització amb una dimensió lúdica, potenciant la relació de grup i el vincle entre monitor/a i infant.**

Programes familiars

I és clar!, **quina millor cosa que apropar les famílies al servei del Molí de Baix**, així com oferir-los diferents programes:

- Aula Família

Programa **d'orientació, dinàmic, pràctic i educatiu, adreçat a pares i mares d'infants de 4 a 9 anys**, amb unes dinàmiques alternatives, pedagògiques i fora de l'espai del Molí, contractant experts i professionals; pretenent afavorir qualsevol situació dins l'àmbit familiar.

- Sortim en Família

L'objectiu general d'aquest programa pretén reforçar les relacions familiars, amb la participació conjunta en una sèrie d'activitats lúdiques, i també potenciar la relació entre els infants dins un nou marc d'acció, com és el que aquestes sortides en família representen.

S'organitzen trimestralment, i la voluntat és de donar a conèixer recursos diversos, així com espais que fàcilment poden convertir-se en uns bons escenaris de joc compartit.

- Díver Família

A través d'aquest programa **s'ofereixen una sèrie d'activitats culturals per diferents racons del nostre poble, amb la finalitat d'apropar a les arts escèniques amb moments compartits amb les famílies, a través d'espais lúdics, esperant despertar tota mena d'emocions i sensacions.**

- Família Sobre Rodes

Activitat que representa una tarda d'esbarjo, amb la voluntat de **potenciar hàbits saludables, concientiant un món més sostenible.**

- Fira Infantil: *Flor de Lis*

I dirigit a infants, tan sols ens queda comentar la gran Fira Infantil que organitzam per al matinal del dilluns de les festes patronals del nostre municipi. **Amb la missió de potenciar espais familiars de joc** a la plaça des Pins, amb una gran diversitat de jocs que han estat **confeccionats artesanalment i reutilitzant materials.** I tot **per crear un bon ambient d'harmonia i de diversió.** A més de motivar la seva recreació dins l'àmbit familiar.

SEMPRE HI HA UN PERÒ...

És a dir, dificultats, entrebancs, problemàtiques, situacions inesperades...

Després d'explicar la nostra tasca i el conjunt del servei que pretenem desenvolupar i oferir a la nostra comunitat, hem de reconèixer que no sempre s'assoleixen els objectius, o no sempre s'acaben de realitzar les planificacions, o no sempre l'equip està unit i els desperta les mateixes motivacions, o no sempre disposam dels recursos que són imprescindibles, o no sempre hi ha la resposta o l'interès que en un principi s'esperaven, o no sempre...

En part, perquè l'educació no formal no és en cap cas matemàtica, mai aquí dos més dos fan quatre; a causa del fet que treballam per a persones unipersonals, amb necessitats i situacions plurals, diverses i particulars, amb personalitats i inquietuds múltiples... I a més, donant-se el cas que les persones que atenem estan en etapes de creixença, amb la complexitat que aquest fet representa.

També, perquè les persones que formam l'equip, cadascuna té una motivació, una predisposició, uns interessos i una situació personal i familiar en molts de casos prou diferent. I el treball d'equip pot arribar a ser molt complicat, encara que la professionalitat de tots i totes ens obliga a materialitzar-ho amb una bona entesa i aplicació.

La nostra tasca no és sistemàtica, ni mecànica. Treballam amb infants i joves i per a infants i joves. És imprescindible disposar de recursos per poder preveure, per poder evitar, per poder atendre, per poder escoltar, per poder intervenir, per poder actuar, per poder... i tot per poder resoldre

adequadament una situació, un conflicte, una incidència, una problemàtica, un imprevist, una desmotivació, un rebuig... Com ser també participants d'una situació positiva.

Si haguéssim de valorar el servei d'aquest any, tal vegada seria dels més complexos, ja que s'han produït moltes situacions que han dificultat el pla de gestió que en un principi havia de facilitar un bon treball d'equip, una més fàcil aplicació de la planificació prevista. Però ha estat tot al contrari. Membres de l'equip han renunciat al seu lloc de feina per treballar en el camp de l'educació formal, hi ha hagut substitucions que tampoc han finalitzat el període del seu contracte... i a més, organitzacions amb molt de pes han ocupat la majoria del temps de treball intern de què disposam, la qual cosa ha dificultat les reunions de seguiment, d'equip, de coordinació. I per consegüent no s'han realitzat les noves edicions previstes de programes ja consolidats. Per consegüent, aquestes observacions hauran de ser analitzades, per corregir, per modificar... amb vista a mantenir un bon servei, com així ens hi obliga la trajectòria *in crescendo* que des de l'any 1997 el Molí de Baix va realitzant.

Ara bé, com hem dit abans tot i haver estat complex i malgrat totes les dificultats viscudes, hem tret a la llum dues jornades d'un alt nivell, tant pel seu propi contingut didàctic, objectius, caràcter innovador, ambientacions realitzades i dinàmiques utilitzades, com pels bons resultats i valoracions rebudes. A més, s'han duit a terme miniprojectes de creació. I a través de l'acció social, s'ha treballat el fenomen de l'assetjament i el ciberassetjament escolar, amb la contractació de la companyia Nus Teatre Social de Catalunya, dedicada a la intersecció entre teatre i acció social, amb la recerca psicosocial i acció socioeducativa des d'una perspectiva comunitària, constructiva i socioconstruccionista i en treball de processos. I s'han atès els serveis bàsics: Casal infantil, juvenil i jove, Punt d'Informació Juvenil, Punt d'Atenció Europeu, ludoteca infantil en anglès, serveis de vacances escolars d'hivern per a infants i joves, com les d'estiu que a finals del mes de juny s'iniciaran.